

Katalog 8 obszarów powstał na podstawie badań prowadzonych przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. Fundacja poszukiwała takich funkcji biblioteki, które pozwolą jej na rozwój i będą odpowiedzią na oczekiwania użytkowników. Poniżej przedstawiamy przykładowe działania, które ilustrują każdy z 8 obszarów.

» **Biblioteka – miejsce promocji kultury**

Biblioteka może być miejscem, w którym można obejrzeć sztukę z japońskiego teatru kabuki, podyskutować o filmie pokazywanym na festiwalu filmowym w Cannes, uczestniczyć w widowisku Opery w Sydney, obejrzeć wystawę malarstwa z Muzeum Prado w Madrycie. Można w tym miejscu także namalować własny obraz i zorganizować wystawę, można zebrać grupę aktorów i zrobić mały spektakl, można na warsztatach filmowych zrobić swój pierwszy dokument i urządzić wspólne słuchanie starych pieśni.

„W małej miejscowości biblioteka jest tak samo ważna jak najpoważniejsze i największe muzeum, teatr czy galeria w dużym mieście. Staje się miejscem kultury, wymiany myśli, swoistym „oknem na świat”.

» **Biblioteka – miejsce dla młodych**

Biblioteka może być miejscem, gdzie piętnastoletni chłopak z niedużej miejscowości, który interesuje się biologią i lubi grać w piłkę nożną, a nie ma pomysłu co robić popołudniami, oraz jego dziesięcioletnia siostra zafascynowana fotografią, która chciałaby założyć fotobloga, znajdą coś dla siebie.

„Biblioteki mogą stać się przestrzenią, gdzie eksperymenty są dozwolone, gdzie można próbować nowych metod, gdzie szanuje się wolność i odrębność każdego młodego człowieka, gdzie każdy czuje się wyjątkowy”.

» **Biblioteka – wiedza na wyciągnięcie ręki – łatwy dostęp do zasobów bibliotecznych**

Biblioteki nie tylko gromadzą, lecz przede wszystkim udostępniają to, co zgromadziły. Akcent powinien zostać przesunięty z gromadzenia, opracowywania i udostępniania zbiorów na komunikowanie się.

„W obecnych czasach, gdy tak wiele zależy od szybkiego dotarcia do właściwej informacji, rola bibliotek wydaje się szczególnie ważna. Nawet niewielka biblioteka publiczna może się stać miejscem kontaktu z kulturą, informacją czy nowoczesną technologią, a bibliotekarz – przewodnikiem po elektronicznych źródłach informacji i narzędziach komunikowania się”.

» **Biblioteka – multimedia i nowoczesna komunikacja**

Dzięki bibliotece można zagrać w szachy, mimo że nie ma się miejsca na rozstawienie szachownicy. Można odwiedzić Luwr, mimo braku pieniędzy na bilet do Paryża. Można spotkać się oko w oko z siostrą, która mieszka na innym kontynencie. Można skończyć kurs zakładania e-biznesu bez wyjeżdżania na zajęcia do odległego miasta. Można zostać gwiazdą muzyki nie grając ani jednego koncertu.

Wszystko to można zrobić w bibliotece, która wie, że w szachy można grać on-line, że Luwr można zwiedzić wirtualnie przez stronę internetową muzeum, że pracy można szukać nie tylko w urzędzie pracy, ale też w Internecie. W bibliotece, która podpowie zdolnemu muzykowi, żeby „wrzucił” swoją piosenkę na YouTube’a

i zachęci podróżników do pochwalenia się swoimi zdjęciami innym mieszkańcom na bibliotecznym projektorze.

» **Biblioteka – miejsce bez barier – usługi dla seniorów i osób niepełnosprawnych**

Biblioteka może być popularnym miejscem spotkań seniorów. A to dzięki różnorodnym zajęciom organizowanym przez bibliotekarki i bibliotekarzy, którzy wiedzą, że seniorzy mają często dużo wolnego czasu, chcą rozwijać zainteresowania, pomagać innym, chętnie uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych. Pomysłów na projekty dla seniorów jest bez liku – od kursów obsługi komputera i Internetu, przez spotkania autorskie i projekcje filmów, po wykłady dotyczące profilaktyki zdrowotnej.

Biblioteka szanująca potrzeby swoich niepełnosprawnych użytkowników, nie tylko dostosowuje swoje budynki do ich potrzeb, ale również staje się dla nich bardziej dostępna dzięki zajęciom biblio-, muzyko- i arteterapii, koncertom czy warsztatom integracyjnym. Biblioteki, które od dawna współpracują z osobami starszymi oraz osobami niepełnosprawnymi wiedzą, że aby stać się miejscem bez barier trzeba zrobić znacznie więcej, niż wymienić trzy schodki przy wejściu na podjazd.

» **Biblioteka – informacje lokalne – jak je zebrać i upowszechnić**

Biblioteka może być miejscem, w którym gromadzi się i udostępnia informacje lokalne związane nie tylko z historią miejscowości, ale również te najbardziej aktualne, które mogą być cenne zarówno dla mieszkańców, jak i turystów.

„Każdy człowiek na co dzień spotyka się z sytuacją ograniczonego dostępu do informacji. Ludzie szukają informacji, które potrzebne są im do pracy, nauki, rozwijania swoich zainteresowań, informacji o osobach, wykonujących konkretne usługi, produkujących określone wyroby. (...) Coraz częściej pragną poznać swoje korzenie, kulturę i tradycje społeczności, w której żyją. Poszukując informacji natrafiają na różne bariery. Dwie z nich – brak rozeznania w tym, gdzie szukać oraz nadmiar informacji, który sprawia, że można znaleźć wszystko, oprócz tego, czego faktycznie się potrzebuje – powodują, że nierzadko nie udaje się dotrzeć do informacji, które powinny być na wyciągnięcie ręki”.

» **Biblioteka – przestrzeń dla mieszkańców z inicjatywą**

Biblioteka może być miejscem, w którym mieszkańcy danej miejscowości spotykają się

i chcą dyskutować: o lokalnej historii, ulubionych bohaterach z filmów czy literatury, roślinach, które uprawiają w ogródkach, zapominanych tradycjach. Zależnie od lokalnych warunków, bibliotekarki i bibliotekarze mogą pomagać mieszkańcom w odkrywaniu ich zainteresowań, zmian, które chcieliby wprowadzić dzięki własnej aktywności, a następnie pomagać im w organizowaniu się i podejmowaniu wspólnych działań. Mogą też – tam gdzie mieszkańcy są już zorganizowani, a brakuje im miejsca spotkań – pomagać poprzez udostępnianie przestrzeni biblioteki i jej zasobów (księgozbiorów, wiedzy dostępnej poprzez Internet, komputerów, oprogramowania itp.).

„W małych, odciętych od świata miejscowościach biblioteka jest często jedynym miejscem prawdziwie publicznym. W bibliotece można się spotkać, zrobić coś wspólnie, poznać kogoś interesującego. Ale można tam też odczuć swoją odrębność – bo atmosfera biblioteki tworzy prawdziwy azyl, w którym można być „sam na sam” ze sobą, w atmosferze skupienia i spokoju. Biblioteka ma potencjał,

żeby stać się nie tylko centrum wymiany myśli i wiedzy, ale również prawdziwym centrum społecznych więzi”.

» **Biblioteka – miejsce dla obywateli: e-administracja**

Biblioteka może być miejscem, w którym realizowane są projekty z myślą o osobach bezrobotnych poszukujących pracy, absolwentach i uczniach. W bibliotece mogą być prowadzone zapisy na indywidualne, nieodpłatne porady: radcy prawnego, pedagoga społecznego, doradcy zawodowego, itp. Można otrzymać pomoc w przygotowaniu cv, listów motywacyjnych czy podań. Pracownicy pomagają w korzystaniu z Internetu - znalezieniu oferty pracy, stworzeniu skrzynki e-mailowej, wysłaniu elektronicznej wiadomości z załącznikami. W bibliotece oferującej bezpłatny dostęp do Internetu można uzyskać pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, w dotarciu do odpowiednich informacji dostępnych w publikacjach (kodeksach, poradnikach prawnych, itp.).

„E-administracja to wykorzystanie technologii informatycznych i komunikacyjnych do świadczenia usług przez administrację publiczną. Dotyczy to głównie usług administracyjnych - wydawania zaświadczeń, zezwoleń, licencji, płacenia podatków. Przy usługach związanych ze zdrowiem, technologie te mogą być wykorzystane do rejestracji pacjenta na wizytę, ogólnych testów, które pozwalają określić stopień zagrożenia daną chorobą czy działań informacyjnych. Generalnie e-administracja ma umożliwić nam załatwianie pewnych spraw urzędowych bez wychodzenia z domu”.